

Från trycket 19 juni 1986
 Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN, Avdelningen för arbetsmarknadsstatistik
 Förfrågningar Lars-Erik Lindholm, Anna-Greta Abrahamsson, tfn 08 - 783 46 68, 783 46 73
 Serie Am - Arbetsmarknad ISSN 0082-0237
 Tryck SCB-tryck. Örebro 1986

Arbetskostnadsindex för industritjänstemän 1985

LABOUR COST INDEX FOR SALARIED EMPLOYEES IN MINING, QUARRYING AND MANUFACTURING, IN 1985

SAMMANFATTNING

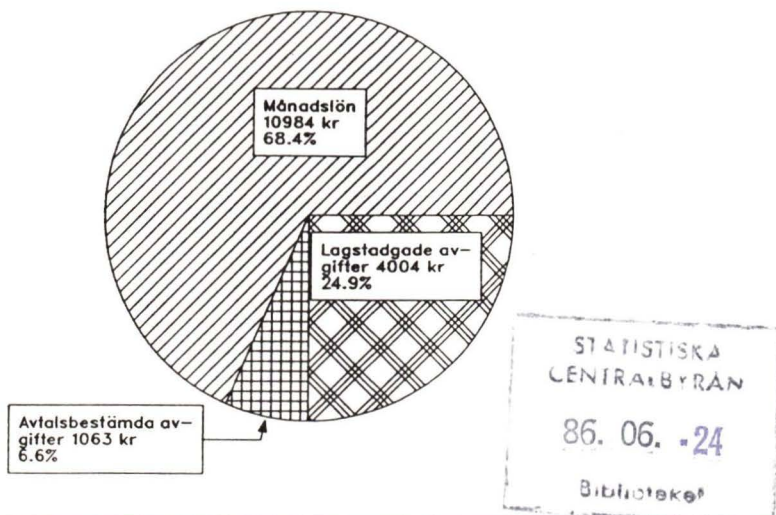
SCB gör årligen en beräkning av arbetskraftskostnader för tjänstemän inom industri (SNI 2+3, Gruvor, mineralbrott, tillverkningsindustri). Beräkningarna grundar sig på den årliga mätningen av lönenivån för tjänstemän i augusti 1985 samt beräkningar av kostnaderna för lagstadgade och avtalsbestämda arbetsgivaravgifter, som 1985 uppgår till 46,2 procent.

SCB utarbetar också kvartalsvisa indexserier för industriarbetare. En genomsnittlig årlig arbetskostnadsindex för industriarbetare beräknas på basis av de kvartalsvisa beräkningarna (tabell 3). Gemensamt basår är 1980.

Av diagrammet nedan framgår för industritjänstemän den totala arbetskraftskostnadens fördelning på månadslön och arbetsgivaravgifter.

SAMMANSÄTTNING AV ARBETSKRAFTSKOSTNADEN FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN 1985

Total kostnad 16 051 kr

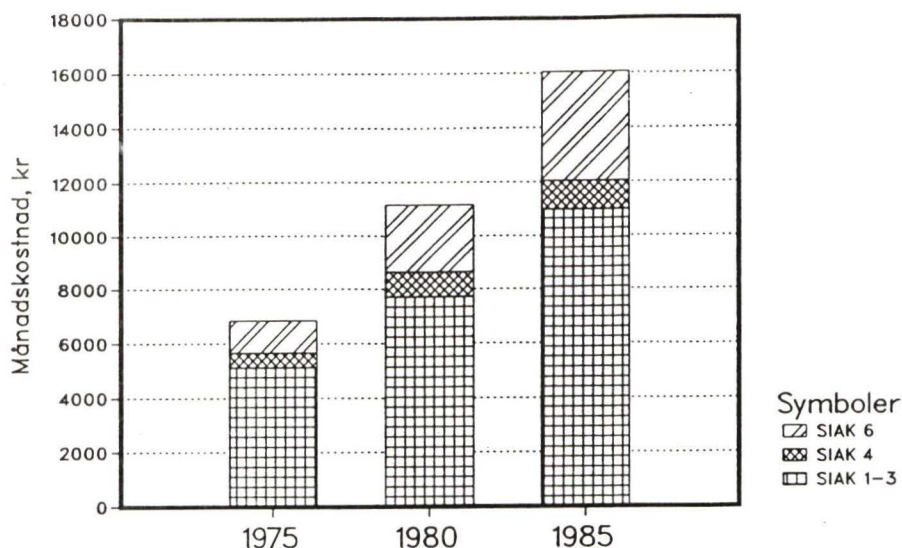
I diagrammet nedan visas kostnadsutvecklingen med fördelning på månadslön (SIAK 1-3)¹, avtalsenliga (SIAK 4) och lagstadgade (SIAK 6) arbetsgivaravgifter.

Arbetskraftskostnaden per månad, som 1975 var 6 842 kr och 1980 var 11 156 kr, har för 1985 beräknats till 16 051 kr, en ökning med 44 procent från 1980.

Från 1984 till 1985 är ökningen 914 kr och efter justering för förändring av arbetstider innebär det en ökning med 6,0 procent vilket är klart lägre än föregående års ökning med 11,2 procent. 690 kr av höjningen beror på en ökning av månadslönen och 224 kr på en ökning av de lagstadgade och avtalsbestämda arbetsgivaravgifterna.

För industriarbetare har arbetskostnadsökningen varit 9,1 procent mellan årsmedeltalen 1984 och 1985.

ARBETSKOSTNADSUTVECKLING 1975 - 1985 INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

BAKGRUND

Lönestatistik för industritjänstemän utarbetas en gång per år (augusti) och indexen har därför utformats som en beräkning av den årliga arbetskostnadsutvecklingen i genomsnitt per månad. I det följande lämnas en beskrivning av indexens innehåll och beräkningsmetoder m m.

En arbetskostnadsindex som utöver lönekostnader även omfattar avtalsbestämda och lagstadgade arbetsgivaravgifter har sedan 1967 utarbetats av SCB för industriarbetare. Indexen publiceras fyra gånger per år och beräknas för mittmånaden i varje kvartal (1973=100). Indexen bygger på kostnaden per timme.

VAL AV BASÅR

Beräkningar av industritjänstemännens arbetskraftskostnader har gjorts för varje år från 1975, vilket tidigare var tänkt som basår. I enlighet med internationella och nationella rekommendationer för bl a ekonomisk statistik har år 1980 valts som basår. För att erhålla en längre tidsserie redovisas här även åren 1975-79.

KOSTNADSELEMENT

De kostnadselement (utöver lönekostnader) som ingår och deras storlek i procent av avgiftsunderlaget året 1985 framgår av förteckning på sidan 6. Kostnadselementen beskrivs med koder och benämningar enligt Svensk standard för indelning av arbetskraftskostnader m m (SIAK). I indexberäkningarna ingår inte kostnader för utbildning, sjuk- och hälsovård samt övrig personalsocial service (SIAK 5), inte heller kostnadsersättningar (SIAK 8).

¹) SIAK = Svensk standard för indelning av arbetskraftskostnader m m.

UNDERLAG FÖR INDEXBERÄKNINGARNA

LÖNEKOSTNADER (SIK 1-3)

I indexen ingående lönekostnader baseras på uppgifter om den genomsnittliga månadslön som redovisas i SCBs årliga statistik för tjänstemän inom industrin avseende augusti månad (Se Am 26 SM 8601). Uppgifterna avser överenskommen månadslön inklusive ett beräknat årsgenomsnitt för naturaförmåner, provision, tantiem, premielön o d. Hänsyn tas inte till eventuellt utgående ersättningar för övertidsarbete, inte heller till avdrag vid frånvaro.

För deltidsanställda har utgående månadslöner omräknats att motsvara lön för heltidsanställda. Detta har skett med ledning av uppgifter om veckoarbetstidens längd för individen och arbetstidens längd för heltidsanställda i den bransch där personen arbetar.

Den utveckling som lönekostnaderna ger uttryck för återspeglar branschens genomsnittliga löneutveckling och kan påverkas av strukturella förändringar i statistikmassan.

AVTALSBESTÄMDA OCH LAGSTADGADE ARBETSGIVARAVGIFTER (SIK 4 OCH 6)

Som underlag för beräkning av arbetsgivaravgifternas storlek ligger de uppgifter om avgiftsuttag i procent av avgiftsunderlaget som lämnats av de myndigheter, organisationer och liknande som administrerar trygghetssystemet. Underlaget möjliggör schablonmässiga beräkningar av avgifter enligt samma modell som används vid beräkning av arbetskostnadsindex för industriarbetare (Se Am 15 SM 8601).

METOD FÖR BERÄKNING AV AVGIFTERNAS STORLEK

Med ledning av uppgifter om avgiftsuttag och efter fastställande av avgiftsunderlagets storlek beräknas avgifterna i kronor per månad. Fr o m år 1976 är avgiftsunderlaget (utom för ATP-avgiften) lika med månadslönen (Y), som den definierats ovan. Före år 1976 togs i vissa fall hänsyn endast till löner upp till 7,5 x basbeloppet. För att korrigera för lönedelar överstigande maximigränsen har en korrigeringsfaktor (K_{AT}) använts, som beräknats enligt följande:

$$K_{AT} = 1 - \frac{\text{Lönedelar överstigande } 7,5 \times \text{basbeloppet för hel- och deltidsanställda}}{\text{Total lönesumma för hel- och deltidsanställda}}$$

Vid beräkning av ATP-avgiften tas hänsyn till maximigränsen och här görs även ett basbeloppsavdrag (B). Formeln för beräkning av ATP-avgiften är t o m 1981 således:

$$\text{Avgiftsuttag i \%} \times \frac{K \times (12 Y - B)}{12 \times AT}$$

För övriga avgifter är fr o m 1976 (ATP-avgiften fr o m 1982) avgifterna beräknade enligt följande

$$\text{Avgiftsuttag i \%} \times Y$$

KORRIGERING FÖR ARBETSTIDSFÖRÄNDRINGAR

För industriarbetarna bygger beräkningarna av företagens arbetskraftskostnader på genomsnittlig lön per arbetad timme. Beräkningen av företagens arbetskraftskostnader för industritjänstemännen baseras däremot på en genomsnittlig stipulerad månadslön per stipulerad arbetstid och ger en tämligen god skattning av den verkliga månadslönen per faktisk arbetstid. Korrigering för eventuella arbetstidsförändringar för tjänstemännen måste därför göras, varför det beräknade indextalet multipliceras med den förändring i den genomsnittliga månadsarbetstiden som skett sedan föregående år. Följande formel används:

$$\text{Index år } t = 100 \times \frac{M-LÖN_t}{M-LÖN_{t-1}} \times \frac{M-TID_{t-1}}{M-TID_t}$$

där $\frac{M-TID_{t-1}}{M-TID_t}$ utgör korrigeringsfaktorn för förändring i arbetstiden

från år $t-1$ till år t och $\frac{M-LÖN_t}{M-LÖN_{t-1}}$ visar utvecklingen av arbetskraftskostnaderna per månad under samma period.

Den genomsnittliga månadsarbetstiden (M-TID) för industritjänstemän beräknas enligt följande:

$M-TID = (\text{Antal dagar under året minus antal semesterdagar, lördagar och söndagar, övriga helgdagar och andra lediga dagar}) \times \text{beräknad dag-arbetstid} / 12.$

Vid beräkning av dagararbetstiden används SCBs beräkningar av den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden för heltidsanställda industritjänstemän.

Då underlag för beräkning av antalet semesterdagar saknas ingår i beräkningarna samma antal semesterdagar oberoende av befattning. Åren 1975-1977 har antalet dagar antagits vara 20, under följande år 25.

ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

Tabell 1 visar arbetskraftskostnaderna per månad för industritjänstemän inom olika näringsgrenar med fördelning på olika kostnadselement 1985. Motsvarande beräkningar har gjorts för varje år från 1975.

I tabell 2 visas indextal för summan av samtliga i indexen ingående kostnadselement med basåret 1980=100. Här har även arbetstidsförändringar beaktats. Åren 1975-1979 har även medtagits i denna tabell. Som framgår har kostnadsutvecklingen varit relativt likformig i de olika branscherna.

Arbetsgivaravgifterna i procent av månadslönen har minskat något mellan 1984 (47,1 procent) och 1985 (46,2 procent). ITP-avgiften har minskat medan arbetsmarknadsavgiften ökat. 1975 var avgifterna 34,9 procent och 1980 44,2 procent.

ÅRLIG ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRIARBETARE

För att underlätta för dem som har behov av att följa den årliga utvecklingen av arbetskraftskostnaden för industriarbetare har en genomsnittsberäkning gjorts för resp år på bas av den kvartalsvisa indexserien som därefter kedjats till basåret 1980. Indexen redovisas i tabell 3. Även här har åren 1975-1979 tagits med.

SAMMANVÄGNING TILL EN GEMENSAM INDEX FÖR INDUSTRIANSTÄLLDA

Någon sammanvägning av indextalen för industriarbetare respektive industritjänstemän publiceras inte.

Om det i något sammanhang föreligger behov av en gemensam index kan en sammanvägning göras enligt följande:

$$\text{Indextal år } t = \frac{L_A \times I_A + L_T \times I_T}{L_A + L_T}$$

där L_A = lönesumma för industriarbetare

L_T = lönesumma för industritjänstemän

I_A = indextal år t för industriarbetare

I_T = indextal år t för industritjänstemän

Lönesummorna kan t ex hämtas ur SCBs årliga industristatistik där lönesummor finns med fördelning på arbetare och tjänstemän. Arbetsgivaravgifter ingår inte i dessa belopp. 1984 utgjorde arbetarnas lönesumma 60 procent och tjänstemännens 40 procent av den totala lönesumman inom SNI 2+3.

Sammanvägning kan också ske med kvoter som passar det egna företags situation.

INDEX-BENÄMNING

För att underlätta hänvisning till rätt indexserie i olika sammanhang har beteckningen AKT Arbetskostnadsindex för tjänstemän införts. Till sammans med sifferkoden enligt Svensk standard för näringsgrensindelning (SNI) skall AKT 2+3 betyda Arbetskostnadsindex för tjänstemän i Gruvor, mineralbrott och tillverkningsindustri, 1980=100.

På motsvarande sätt kan beteckningen AKA användas för den årliga arbetskostnadsindexen för arbetare, 1980=100.

SUMMARY

Statistics Sweden has calculated a labour cost index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing, AKT.

Calculations will be made yearly based on the monthly salary of August each year and include taxes and compulsory fees determined by the size and/or composition of the labour force. The year 1980 is put as a basis (100).

The Swedish Standard Industrial Classification of All Economic Activities (SNI) is used.

The quarterly labour cost index for workers in mining, quarrying and manufacturing is transformed into a yearly index, AKA (1980=100).

FÖRTECKNING ÖVER ARBETSKRAFTSKOSTNADER SOM INGÅR VID BERÄKNING AV ARBETSKOSTNADSIINDEX FÖR INDUSTRI TJÄNSTE-MÄN

List of labour costs used at the calculation of the Labour Cost Index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing

SIAK beteckning ¹	Benämning	Contents	Avgiftsuttag, % 1985
1, 2, 3	Månadslön	Monthly salary	
42	Kostnader för kompletterande pensionsförmåner ² därav	Costs of negotiated pension benefits ² of which	8,5
43	Andra kollektiva avgifter	Other collective premiums	
432	Grupplivförsäkringsavgifter (TGL)	Group life insurance premiums	0,3
433	Avgångsbidragsavgifter, Trygghetsfond (AGE)	Severance payment premiums	0,9
434	Avgifter till trygghetsförsäkring (TFA)	Security insurance premiums	0,05
601	Sjukförsäkringsavgift	Health insurance contribution	9,5
602	ATP-avgift	Contribution to the national supplementary pensions scheme	10,0
605	Lönegarantiavgift	Bankruptcy wage guarantee levy	0,2
606	Arbetsarkyddavgift	Industrial safety contribution	0,155
607	Folkpensionsavgift	Contribution to the national basic pension scheme	9,45
609	Avgift till vuxenutbildningen	Adult training contribution	0,25
611	Delpensionsavgift	Contribution to the national scheme for part-time pensions	0,5
612	Avgift till barnomsorgen	Child welfare contribution	2,2
613	Arbetskadeförsäkringsavgift	Contribution to the occupational injury insurance	0,6
614	Arbetsmarknadsavgift	Labour market contribution	1,6
616	Allmän löneavgift	General wage tax	2,0

1) Swedish standard classification of labour costs.

2) Pensionskostnader utöver avgifter enligt SIAK 602, 607 och 611. - Costs for pensions excl. SIAK 602, 607 and 611.

Tabell 1 ARBETSKRAFTSKOSTNADER PER MÅNAD FÖR TJÄNSTEMÄN INOM INDUSTRI MED FÖRDELNING PÅ SIAK-OMRADEN OCH NÄRINGSGRENAR 1985
Labour costs for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing in 1985

Näringsgren (SNI)	SIAK-område														
	1-3	42	43	601	602	605	606	607	609	611	612	613	614	616	Summa
	Genom- snitt- lig må- nadslön	Kompl pen- sions- förmå- ner	Andra kol- lekti- va av- gifter ¹	Sjuk- förs- avgift	ATP- avgift	Löne- garan- tiav- gift	Arbe- tar- skydds- avgift	Folk- pens- avgift	Avgift till vuxen- utbildn	Del- pens- avgift	Avgift till barn- omsorg	Arbets- skade- försäkr avgift	Arbets- mark- nads- avgift	Allmän löne- avgift	Arbets- krafts- kostnad
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	10 984	934	129	1 043	1 098	22	17	1 038	27	55	242	66	176	220	16 051
2 Gruvor och mineralbrott	11 485	976	134	1 091	1 149	23	18	1 085	29	57	253	69	184	230	16 783
3 Tillverkningsindustri	10 978	933	129	1 043	1 098	22	17	1 037	27	55	242	66	176	220	16 043
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	10 312	877	123	980	1 031	21	16	974	26	52	227	62	165	206	15 072
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	10 015	851	120	951	1 002	20	16	946	25	50	220	60	160	200	14 636
33 Trävaruindustri	9 957	846	120	946	996	20	15	941	25	50	219	60	159	199	14 553
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industr	11 099	943	131	1 054	1 110	22	17	1 049	28	55	244	67	178	222	16 219
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	11 382	967	133	1 081	1 138	23	18	1 076	28	57	250	68	182	288	16 691
342 Grafisk industri, förlag	10 921	928	128	1 037	1 092	22	17	1 032	27	55	240	66	175	218	15 958
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast och plast- varuindustri	11 487	976	134	1 091	1 149	23	18	1 086	29	57	253	69	184	230	16 786
36 Jord- och stenvaruindustri	10 668	907	126	1 013	1 067	21	17	1 008	27	53	235	64	171	213	15 590
37 Järn-, stål- och metallverk	11 241	955	132	1 068	1 124	22	17	1 062	28	56	247	67	180	225	16 424
38 Verkstadsindustri	11 048	939	130	1 050	1 105	22	17	1 044	28	55	243	66	177	221	16 145

1) Här ingår tjänstegrupplivförsäkring, avgångsersättning samt trygghetsförsäkring vid arbetsskada.

Tabell 2 ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR TJÄNSTEMÄN INOM INDUSTRI, 1980=100 (AKT)
Labour Cost Index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing

Näringsgren (SNI) Branch	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	60,4	68,0	77,0	83,7	90,6	100	107,5	111,9	122,6	136,3	144,6
2 Gruvor och mineralbrott	62,3	70,4	78,7	86,1	90,4	100	106,0	107,6	116,1	133,3	141,7
3 Tillverkningsindustri	60,3	67,9	77,0	83,7	90,6	100	107,6	112,0	122,7	136,4	144,6
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	60,3	67,9	76,8	83,7	91,0	100	107,1	111,6	124,2	135,9	144,6
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	58,9	66,5	75,9	83,5	90,3	100	108,7	112,5	122,9	136,4	145,0
33 Trävaruindustri	59,3	67,0	76,1	83,7	89,9	100	108,0	111,7	123,4	136,2	143,6
34 Massa-, pappers- och pappersvaruindustri, grafisk industri	60,1	68,0	77,1	84,0	90,8	100	108,5	112,6	123,9	137,0	146,4
341 Massa-, pappers- och pappersvaruindustri	60,2	68,5	77,1	83,3	90,9	100	107,6	111,4	123,4	136,7	145,5
342 Grafisk industri, förlag	59,7	66,9	76,5	84,3	90,0	100	108,9	113,3	124,4	137,2	147,6
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast och plastvaruindustri	58,9	66,7	75,6	82,7	89,9	100	108,0	113,4	126,7	139,5	148,2
36 Jord- och stenvaruindustri	59,8	67,8	77,1	83,9	91,2	100	107,0	111,6	124,8	137,4	143,4
37 Järn-, stål- och metallverk	60,4	69,0	77,6	83,4	91,3	100	107,3	111,2	123,8	135,3	141,4
38 Verkstadsindustri	61,1	68,5	77,3	84,0	90,6	100	107,2	111,7	120,9	135,4	143,5

Tabell 3 ARBETSKOSTNADINDEX FÖR ARBETARE INOM INDUSTRI, 1980=100 (AKA)
 Labour Cost Index for workers in mining, quarrying and manufacturing, 1980=100 (AKA)

Näringsgren (SNI) Branch	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	58,4	67,3	74,3	82,6	90,5	100	110,2	118,2	127,5	141,3	154,2
2 Gruvor och mineralbrott	61,2	71,0	77,4	82,5	92,4	100	110,6	121,6	127,2	142,4	156,2
3 Tillverkningsindustri	58,4	67,2	74,3	82,5	90,4	100	110,2	118,2	127,5	141,3	154,1
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	58,5	68,3	75,0	83,4	91,0	100	111,8	119,8	129,0	140,4	153,2
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	56,4	64,9	72,6	82,0	90,4	100	110,0	117,2	127,0	139,5	151,6
33 Trävaruindustri	58,8	66,6	74,5	82,9	90,7	100	110,3	117,3	127,0	140,3	152,2
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	56,6	65,4	73,1	81,1	88,8	100	109,3	114,6	124,8	139,3	152,9
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	56,8	65,2	74,2	80,6	88,3	100	110,0	116,0	127,2	142,6	157,8
342 Grafisk industri, förlag	56,3	65,7	74,4	81,8	89,8	100	108,3	112,6	121,4	134,0	144,9
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast- och plastvaruindustri	56,7	66,1	73,1	81,7	89,3	100	110,8	116,6	127,5	140,9	155,2
36 Jord- och stenvaruindustri	57,9	65,6	73,2	81,7	89,6	100	110,3	118,1	128,0	140,6	155,1
37 Järn-, stål- och metallverk	59,7	68,7	74,4	82,2	90,2	100	109,8	117,1	126,4	140,1	153,3
38 Verkstadsindustri	59,3	68,0	75,1	83,2	91,1	100	110,0	119,4	128,3	142,7	155,2

En guldgruva för faktasökare

SCBs bibliotek

SCBs bibliotek är **öppet för alla**. Där hittar Du litteratur inom följande ämnesområden:

- * svensk och internationell statistik
- * hälso- och sjukvård
- * demografi
- * medicinsk administration
- * ekonomi
- * sociala frågor och socialpolitik
- * informationsbehandling
- * svensk förvaltning
- * undervisning och utbildning

För Dig som behöver en introduktion till den svenska och internationella statistiken anordnar biblioteket **kurser** varje år. Kontakta Inger Nybrant, tel. 08/783 4122.

SCBs arkiv

Är Du **forskare** och behöver **detaljerad statistik**? I SCBs arkiv finns stora mängder primärdata och råtabeller samlade i arkiv och databaser. Betydande delar av dessa faktasamlingar står till forskningens förfogande. Din motprestation är att följa kraven på **sekretesskydd** för uppgiftslämnare. Vill Du veta mera, kontakta Ingrid Odén Almquist, tel. 08/783 4446.

Biblioteket och arkivet hittar Du på Karlavägen 100 i Stockholm. Du tar buss 54, hållplats Banérgatan, eller tunnelbana 13 eller 14 mot Ropsten, station Karlaplan.

Biblioteket har öppet:
Måndag-torsdag kl. 9.00-16.00
Fredag kl. 9.00-15.30
Maj-augusti
Måndag-fredag kl. 9.00-15.00

Arkivet har öppet:
Vardagar kl. 9.00-13.00

SCBs publikationer kan köpas från SCB, **Distributionen**, 701 89 Örebro, tfn 019-14 03 20. De kan också köpas i bokhandeln eller i »**Statistikbutiken**«, Karlavägen 100, Stockholm. Katalogen »Publikationer från SCB 1986« ger en överblick över publiceringen. »Årets tryck« visar allt som kommit ut under året och publiceringsplanen »Statistik 86« ger en detaljerad vägledning över kommande publicering. Nyhetsbladet »Siffrer tips« ger nyheter under året. Dessa kan fås gratis från SCB. SCBs **upplysningstjänst** tfn 08-783 40 00 eller tfn 019-14 03 20 kan också ge ytterligare hjälp.